VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 293)**

z dnia 26 czerwca 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 293)

26 czerwca 2019 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Maciejewskiego (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji Finansów Publicznych:

– sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 (druk nr 3490) wraz z Analizą NIK (druk nr 3539), w zakresie:
1) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 19, 23, 32, 42, 45, 47 i 51,
2) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny,
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe;
3) środki europejskie na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;
4) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem subwencji oświatowej)
– dochody i wydatki;
5) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę,
– dochody i wydatki,
b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska,
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;
6) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze,
a) wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Małgorzata Jarosińska-Jedynak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Władysław Budzeń** dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej i **Marek Wiewióra** dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Dariusz Zielecki** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli:

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Jolanta Osiak, Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam panie i panów posłów i przybyłych gości. Witam na naszym posiedzeniu panią minister Małgorzatę Jarosińską-Jedynak z Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Witam przedstawicieli Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Najwyższej Izby Kontroli. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za rok 2018 – druk nr 3490, wraz z analizą NIK – druk nr 3539. Czy są uwagi odnośnie do porządku dziennego? Nie słyszę.

Proponuję następującą procedurę: przedstawiciel rządu przedstawi sprawozdanie w zakresie określonej części lub działu budżetowego, później przedstawiona będzie opinia NIK, kolejno zabiera głos poseł koreferent i odbywa się dyskusja, którą kończy przyjęcie opinii cząstkowej. Po rozpatrzeniu wszystkich części nastąpi przyjęcie opinii dla Komisji Finansów Publicznych.

Proszę państwa, porządek dzienny składa się z sześciu punktów. Pan wiceprzewodniczący Jacek Protas prosił, aby punkt czwarty, który dotyczy części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 4, 8, 19, 23, 32, 42, 45, 47 i 51 rozpatrzyć na samym początku, gdyż pan wiceprzewodniczący będzie chciał nas opuścić. Czy jest sprzeciw? Nie ma.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Proszę bardzo, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Chciałam przedstawić wszystko łącznie, ale mi się nie udało. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli chodzi o rezerwę celową w pkt 8 w pozycji 8 w ustawie budżetowej na rok 2018 zaplanowano wydatki na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w łącznej kwocie 63 093 000 tys. zł. Z tego w częściach budżetowych dysponentów 36 795 000 tys. zł, w rezerwach celowych pozycje 8, 19, 98 i 99 – 26 298 000 tys. zł, w tym 1 720 000 tys. zł dotyczy rezerwy celowej budżetu państwa w pozycji 8 części zarządzanej przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. W związku ze zmianą przeznaczenia przez Ministra Finansów za zgodą Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP części środków rezerwy celowej pozycji 8, na koniec roku kwota tej rezerwy w części dotyczącej Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju została obniżona o 1 298 000 tys. zł. Umieszczenie części wydatków w rezerwach celowych pozwalało na bardziej elastyczne gospodarowanie środkami budżetu na realizację programów, a środki z rezerwy celowej uruchamiane były do części budżetowych poszczególnych dysponentów w miarę postępów realizacji programów, gdy środki w tych częściach były niewystarczające na bieżące finansowanie wydatków w programach.

Na koniec roku budżetowego, w związku z uruchomieniem rezerw celowych, w tym kwoty 652 000 tys. zł z rezerwy celowej pozycji 8 wydatki ujęte w częściach budżetowych dysponentów wzrosły do kwoty 53 213 000 tys. zł, czyli o 69%, z czego zrealizowano wydatki w kwocie 50 397 000 tys. zł, co daje 95% planowanych środków. Poniesione wydatki dotyczyły głównie programów z perspektywy 2014-2020, na które wydatkowano 50 212 000 tys. zł. Wydatki te były wyższe o 17 957 000 tys. zł, czyli o 56% w porównaniu do roku 2017. W roku 2018 odnotowano również znaczny postęp w kontraktacji środków w programach perspektywy 2014-2020. Do końca 2018 roku kwota dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach 46 173 podpisanych umów wyniosła 233 547 000 tys. zł, co stanowi ponad 70,8% alokacji, z czego w samym 2017 roku podpisano 15 557 umów na kwotę dofinansowania w wysokości 61 519 000 tys. zł. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo, pani minister. Proszę bardzo, głos ma przedstawiciel MSWiA – rezerwy 23 i 51.

Specjalista w Departamencie Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Radosław Ćmiel:

Radosław Ćmiel – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Panie przewodniczący, szanowni państwo, Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy realizowany jest od 1996 roku jako pomoc udzielana przez rząd.

Dyrektor Departamentu Budżetu MSWiA Władysław Budzeń:

Przepraszam, panie przewodniczący, teraz omawiamy rezerwę 23 z punktu czwartego?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Tak, proszę.

Specjalista w departamencie MSWiA Radosław Ćmiel:

Jest to pomoc udzielana przez rząd jednostkom samorządu terytorialnego ziemi oświęcimskiej w zapewnieniu należnej czci miejscu upamiętniającemu masową zagładę. Aktualnie realizowaną odsłoną programu jest etap piąty, ustanowiony w 2015 roku. Celem programu rządowego jest zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady. Zadania realizowane w ramach programu są finansowane głównie z rezerwy celowej budżetu państwa – budżetów jednostek samorządu terytorialnego będących jego beneficjentami. W obecnej edycji to województwo małopolskie, powiat oświęcimski, gmina miejska Oświęcim, gmina Oświęcim, gmina Brzeszcze oraz gmina Chełmek. Plan finansowy programu zakłada przeznaczenie na jego realizację w latach 2016-2020 całkowitych nakładów w wysokości ponad 67 000 tys. zł w tym ponad 47 000 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa. W ustawie budżetowej na rok 2018 na finansowanie programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 13 243 tys. zł, w tym 13 183 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki majątkowe. W 2018 roku wydatkowano z tej kwoty 11 689 tys. zł – 88% planu, w tym wydatki majątkowe na kwotę 11 672 tys. zł. Całkowite nakłady na realizację edycji rocznej wyniosły łącznie 18 522 tys. zł. W zakończonym roku budżetowym realizowano w ramach programu 16 zadań programowych, w ramach których m. in. rozpoczęto budowę drogi odbarczającej, usytuowanej na przedpolu muzeum, wykonano przebudowę ulicy Spacerowej w Babicach, zrealizowano pierwszy etap przebudowy ulicy Garbarskiej i Krętej w Oświęcimiu, przystąpiono do budowy ścieżki rowerowej związanej z miejscami pamięci KL Auschwitz-Birkenau, wykonano przebudowę ulicy Orłowskiego w Oświęcimiu, ulicy Szkolnej w Brzezince, zmodernizowano układ dróg…

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Mam prośbę. Mamy przed sobą wszystkie dokumenty. Skupmy się na najważniejszych sprawach i nie czytajmy tego, co mamy.

Specjalista w departamencie MSWiA Radosław Ćmiel:

W związku z tym chciałbym jeszcze wskazać na problem, który wystąpił w czasie realizacji zakończonego etapu programu w związku z problemami realizacyjnymi, które dotknęły jednego z beneficjentów – gminę Brzeszcze – dwa zadania musiały zostać przesunięte na rok 2019. W tej chwili zostały już ukończone. Tych zadań dotyczyły środki niewygasające w łącznej kwocie ponad 1000 tys. zł. W ramach realizacji programu dotychczas – w latach 2016-2018 – ukończono łącznie 18 zadań programowych, co oznacza wykonanie zaplanowanej w ustawie budżetowej wartości miernika realizacji celów programu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Teraz poproszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienie rezerw 32, 42, 45, 47 i 51.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów Aneta Cieloch:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo – Aneta Cieloch dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów. Pozycja 32 – zwrot dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodo-

wych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatku rolnego od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo rozwojowego. Rezerwa zaplanowana w wysokości 10 000 tys. zł z inicjatywy ministra rozwoju i finansów obecnie ministra finansów w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wojewodów. Środki z rezerwy rozdysponowano w wysokości 5976 tys. zł – 59,8% planu, do części budżetowej, którymi dysponują wojewodowie. W ramach tej rezerwy rozdysponowano środki na zwrot utraconych przez gminy dochodów. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały zawarte w sprawozdaniu z wykonania rezerw celowych.

Jeśli chodzi o rezerwę 47 – Środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dochodach osobistych, w tym związane z odmiejscowieniem niektórych czynności, a także na inne zadania których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób rezerwę zaplanowano w wysokości 165 384 tys. zł, z inicjatywy ministra rozwoju i finansów, a obecnie ministra finansów. Rezerwę rozdysponowano w wysokości 149 409 tys. zł – 93,2% planu po zmianach. W ramach tej kwoty 71 092 tys. zł przeznaczono na uzupełnienie wydatków w budżetach wojewodów na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej związanych z realizacją tzw. spraw obywatelskich. Część tej rezerwy w kwocie 15 317 tys. zł przeznaczono na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w części obsługi administracyjnej. Część tej rezerwy przekwalifikowano na zadania dla Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego na realizację najpilniejszych zadań inwestycyjnych w kwocie 32 000 tys. zł i dla Centralnego Biura Antykorupcyjnego na zakup nowej siedziby dla delegatury CBA we Wrocławiu, zakup sprzętu teleinformatycznego, specjalnego, urządzeń peryferyjnych oraz na fundusz operacyjny w kwocie 31 000 tys. zł.

Rezerwa 42 była przeznaczona na uzupełnienie wydatków dla samorządowych kolegiów odwoławczych. W kolejnym punkcie będziemy omawiali część 86 – SKO. Czy życzą państwo sobie, aby to teraz omówić, czy przy SKO?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proponuję, abyśmy najpierw zamknęli ten punkt, po koreferacie pana przewodniczącego Protasa, a następnie będziemy kontynuowali zgodnie z porządkiem posiedzenia.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Dobrze, dziękuję. Pozycja 42 – środki dla SKO – rezerwę zaplanowano w wysokości 1550 tys. zł z inicjatywy ministra finansów. Środki rezerwy zostały rozdysponowane w pełnej wysokości i przekazane do 30 SKO. Środki rezerwy stanowiły uzupełnienie planu wydatków ujętych w budżetach SKO. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu pana posła koreferenta Jacka Protasa.

Poseł Jacek Protas (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, zacznę od tego, że jeśli chodzi o kwestie legislacyjne i zasady gospodarowania środkami finansowymi w budżecie państwa, nie mam żadnych uwag. Będę w ostateczności rekomendował przyjęcie informacji. Mam kilka uwag i pytań. Zaczniemy od pozycji 4 – Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i Górnej Wisły. W tym punkcie możemy przeczytać, iż środki rezerwy zostały uruchomione stosownie do potrzeb i zgodnie ze złożonymi wnioskami. Nie miałbym uwag, bo pozostałe rezerwy to prawie 200 000 tys. zł niewykorzystanych środków, gdyby nie to, iż w pozycji 8 – Współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich, część niewykorzystanej rezerwy została przekazana Agencji Restrukturyzacji Rolnictwa dla gospodarstw rolnych, w których powstały szkody spowodowane wystąpieniem w roku 2018 suszy lub powodzi. Nie wykorzystujemy więc środków z rezerwy klęskowej, ale 189 000 tys. zł – czyli podobna kwota – przeznaczana jest na te cele z innej pozycji. To moje pierwsze pytanie, czy też uwaga do tej pozycji.

Przechodzę do pozycji nr 8, o której już wspominałem. Wykorzystano 68,8% środków. To środki głównie na współfinansowanie polityki rozwoju, realizowanej głównie

ze środków Europejskich, przede wszystkim na wkład własny. Mam uwagę. Zrealizowano niecałe 70% wydatków. Dlaczego? Czy to ma związek z niezgodną z planem realizacją polityki rozwoju w wymienionych programach, czy też są inne przyczyny? W tej pozycji mamy również wydatek w kwocie 186 000 tys. zł na Rządowy program na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów przez wsparcie lokalnej infrastruktury drogowej. Na tę lokalną infrastrukturę drogową środki dostało 6 województw. Dlaczego przeznaczono środki na to z tej rezerwy i dlaczego tylko 6, a nie więcej województw?

Kolejny punkt – pozycja 23 – Oświęcimski Strategiczny Program rządowy – nie mam uwagi i rekomenduję przyjęcie.

Pozycja 32 – zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach. Środki nie zostały wprawdzie rozdysponowane w całości, bo niespełna 60% planu, ale wykonane zgodnie z zapotrzebowaniem, więc trudno mieć jakieś wątpliwości. Nie mam uwag.

Pozycja 42 – Środki dla samorządowych kolegiów odwoławczych, zostały rozdysponowane zgodnie z planem, więc również bez uwag.

Pozycja 45 – Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz na zadania realizowane na podstawie art. 20b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W tym zakresie mamy cały szereg inwestycji, w tym samorządowych, które były współfinansowane z tej rezerwy. To były przeróżne inwestycje. Rodzi się pytanie – jakie były kryteria przyznawania tych środków na różne inwestycje w różnych województwach. Pojawia się tu ponownie wsparcie dla lokalnej infrastruktury drogowej. Jakie były kryteria przydziału tychże środków dla poszczególnych województw?

Pozycja 47 – Środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego. Zrealizowano plan w 93,3% i zgodnie z zapotrzebowaniem, więc trudno mieć uwagi.

Pozycja 51 – zwrot części wydatków wykonano w ramach funduszu sołeckiego. Co roku sprawozdaję tę część rezerwy i co roku zwracam uwagę na to, że powinniśmy zmienić rozporządzenie ministra administracji i cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 roku, aby nie było konieczne obcinanie dotacji dla poszczególnych gmin, które później trafiają do sołectw, z użyciem algorytmu. Jak państwo pamiętają, rekomendowałem stosowne zmiany, przyjęcie dezyderatu w sprawie. Nie został on przyjęty i to rozporządzenie nie zostało zmienione. Ubolewam nad tym, zwłaszcza że 11 905 tys. zł z tej rezerwy przeznaczono na uzupełnienie wydatków związanych z realizacją zadań przez komendy wojewódzkie oraz powiatowe Państwowej Straży Pożarnej. Ta kwota mogła trafić do sołectw. Promujemy formułę demokracji i samorządności, a środki zostały rozdysponowane inaczej. Nie kwestionuję potrzeb PSP, ale zrobiono to z pominięciem sołectw.

To wszystkie moje uwagi i pytania. Liczę na to, że rozwieją państwo wątpliwości. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Abyśmy procedowali sprawnie proponuję, aby na pytania pana posła odpowiedzieli przedstawiciele poszczególnych ministerstw. Zaczniemy od Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w MIiR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o wielkość realizacji rezerwy celowej, przede wszystkim należy mieć na uwadze kwestie związane z ogłaszanymi postępowaniami przetargowymi i podpisywanymi umowami o dofinansowanie. Bardzo często ten proces był wydłużony i w związku z tym ta rezerwa nie została wykorzystana w całości. Może pan dyrektor chciałby coś dodać?

Dyrektor Departamentu Budżetu Rozwoju w MIiR Marek Kalupa:

To rezerwa w części zarządzana przez ministra infrastruktury i rozwoju. Okazała się nadmiarowa, tak jest co roku. Finansowanie ze środków unijnych przekracza potrzeby. Rozumiem, że minister finansów przeznacza te środki na inne cele, ale to pytanie do Ministerstwa Finansów.

Podsekretarz stanu w MIiR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Oddaliśmy część rezerwy.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela MSWiA.

Dyrektor Departamentu Budżetu MSWiA Władysław Budzeń:

Władysław Budzeń – dyrektor Departamentu Budżetu MSWiA. Panie przewodniczący, panie pośle, zdajemy sobie sprawę, że gdy co roku omawiamy wydatki z roku poprzedniego, ta sprawa jest podnoszona. Chciałem zwrócić uwagę na jeden aspekt tego zagadnienia. Zastosowanie mechanizmu korygującego jest formalnym wymogiem. Jeśli potrzeby są wyższe od możliwości finansowania z rezerwy celowej minister spraw wewnętrznych i administracji musi zastosować mechanizm korygujący, aby zaspokoić te potrzeby do właściwego poziomu. W roku 2018 zapotrzebowanie wynosiło 155 000 tys. zł, a możliwości wyniosły 135 000 tys. zł. Po roku czasu okazało się, że gminy nie zrealizowały w 100% zadań wycenionych na 135 000 tys. zł. Do końca sierpnia przedstawiły sprawozdanie, z którego wynikło, że zrealizowały zadania, które dawałyby nam podstawę przekazania z funduszu celowego nie 135 000 tys. zł, tylko 90% środków. W związku z tym minister spraw wewnętrznych i administracji musiał uruchomić z rezerwy celowej środki w wysokości określonej przez realizowane zadania. Problem polega na tym, że gdyby zadania zrealizowano w 98-100%, zaangażowana byłaby pełna kwota.

Przyznam szczerze, że ten mechanizm i ta ustawa nie są mi szczegółowo znane. Patrzę na to z punktu widzenia budżetu i wydatków budżetowych. Niewątpliwie zasadna jest uwaga pana posła, aby w jakiś sposób dostosować to do tej sytuacji, poprzez albo okresy rozliczeniowe, albo pośrednio okresy rozliczeniowe, aby można było część tych środków, których nie mogą lub nie chcą wykorzystać z różnych przyczyn można było przeznaczyć na potrzeby innych gmin, których zgłoszenie zostało zmniejszone mechanizmem korygującym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Ministerstwo Finansów.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w MF Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska – zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów. W odniesieniu do pozycji 45 pan poseł pytał o kryteria rozdysponowania środków z rezerwy. Ta rezerwa co do zasady jest planowana na duże przedsięwzięcia dla jednostek samorządu terytorialnego, z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych. Kierowana jest głównie na duże przedsięwzięcia, które przekraczają możliwości finansowe jednostek samorządu terytorialnego. Przede wszystkim dofinansowane są zadania własne jst, finansowane na podstawie art. 20a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i muszą posiadać pozytywną opinię właściwego ministra. Ponadto gminy – wojewoda jako dysponent występujący w imieniu gmin o środki z tej rezerwy – muszą posiadać wymagany ustawą o finansach publicznych wkład własny. To jedno z badanych kryteriów. Ponadto badana jest sytuacja finansowa danej jednostki samorządu terytorialnego, a także podstawy materialno-prawne, czy można z danej rezerwy dofinansować dany rodzaj zadania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Protas.

Poseł Jacek Protas (PO-KO):

Przepracowałem 20 lat w samorządzie i sam tworzyłem budżety. Wiem, jak to wygląda. Chcę zwrócić uwagę, że rezerwy celowe, które tworzymy – to mamy w nazwie – generalnie, co do założenia powinny być przeznaczane na cele, na które zostały utworzone. Tu mamy do czynienia z procedurą, iż na etapie uchwalania budżetu państwa tworzy się rezerwy z poduszką po to, aby później decyzją Rady Ministrów środki te przeznaczać na zupełnie inne cele. Państwo są urzędnikami, więc trudno mieć do was jakieś pretensje – po prostu tak jest. Jeśli chodzi o kryteria przyznawania środków, o których pani

mówiła, rozumiem, że to wszystko musi zafunkcjonować zgodnie z literą prawa. Zwracam uwagę na to, iż decyzje o tym, komu przyznać dane dofinansowanie są uznaniowe. To wojewoda lub minister decydują o rozbudowie, nadbudowie i przebudowie budynku zespołu szkół w Kielanówce i dofinansowaniu tej inwestycji kwotą 936 tys. zł. Nie mam nic przeciwko Kielanówce, ale takich szkół, które były rozbudowywane, przebudowywane w roku ubiegłym, również ze względu na reformę edukacji było w Polsce tysiące. Na liście jest kilka szkół, które te środki otrzymały. Na to zwracam uwagę.

Jeśli chodzi o rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji dotyczące sołectw, rozumiem, że postąpiliście zgodnie z ustawą i rozporządzeniem. Nie mam o to pretensji. Z punktu widzenia formalnoprawnego nie mam zastrzeżeń. Sytuacja jest taka, iż MSWiA doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że zapisy ustawowe i rozporządzenie są ułomne. Jeśli chcemy docenić tych, którzy chcą poprzez fundusz sołecki budować środowiska lokalne, czasem przez niesolidność, ułomne przepisy, otrzymują oni czasem znacznie mniej środków niż powinni. O tym tylko mówię. Po raz kolejny apeluję i proszę przekazać panu ministrowi, jeśli łaska, aby się nad tym pochylić. To bardzo ważna kwestia. Kwoty w skali budżetu państwa nie są wielkie, a sprawa jest godna.

Pani minister rozwoju – okej – rozumiem, że postępowania się przedłużają w każdym roku. Jest jednak 68% wykonanej rezerwy. W stosunku do założeń, to 32% mniej. Chciałem na to zwrócić uwagę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Zamykam dyskusję. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 19, 23, 32, 42, 45, 47 i 51.

Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Przechodzimy do punktu pierwszego i drugiego. Mam gorącą prośbę. Będziemy kontynuowali zgodnie z porządkiem. Jeśli dane ministerstwo ma jeszcze inne punkty, może śmiało je poruszyć. Teraz jednocześnie omówimy punkty pierwszy i drugi. Proszę o zabranie głosu panią minister – rozwój regionalny, część budżetowa 34.

Podsekretarz stanu w MIiR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o dochody, które zostały zaplanowane w ustawie budżetowej w części 34, to kwota 400 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 106 000 tys. zł. Dochody te związane były głównie ze zwrotami środków niewykorzystanych dotacji z lat ubiegłych, wraz z odsetkami – kwota 68 000 tys. zł; rozliczeniem środków z tytułu ostatnich 5% płatności w programach EWT na lata 2007-2013 – kwota 34 000 tys. zł; dochody związane z działalnością urzędu, pochodzące głównie z wpływów z najmu i użyczenia pomieszczeń budynków ministerstwa – 400 tys. zł. Dochody te nie obejmują środków z refundacji wydatków ponoszonych na programy, bowiem te są ujmowane w częściach budżetowych, których dysponentem jest minister finansów – części 77 i 87.

Jeśli chodzi o wydatki, w roku 2018 zaplanowano je w części 34 – Rozwój regionalny w kwocie 17 161 000 tys. zł. W ciągu roku zwiększono te środki do 25 880 000 tys. zł – o 51%. Zwiększenie planu wynikało przede wszystkim z uruchomienia rezerw celowych oraz przeniesień między częściami. Dotyczyło głównie wydatków na programy operacyjne. Wydatki, które zostały zrealizowane opiewały na kwotę 24 086 000 tys. zł – czyli 93% planowanych. W ramach tych środków budżet państwa wydatkowano w kwocie 1 787 000 tys. zł, co stanowi 84% planowanych wydatków i budżet środków europejskich wydatkowano w kwocie 22 299 000 tys. zł, co stanowi 94% planowanych wydatków. Wydatki w roku 2018 były wyższe o 90% od wydatków w roku 2017. To było konsekwencją prawie dwukrotnego wzrostu wydatków w ramach programów realizowanych w perspektywie 2014-2020. Zrealizowane wydatki zostały przeznaczone głównie na 16 regionalnych programów operacyjnych, zarządzanych przez samorządy województw, co dało kwotę 20 620 000 tys. zł; wsparcie rozwoju województw Polski Wschodniej i pomoc techniczną dla PARP, pełniącej rolę instytucji pośredniczącej – 1 022 000 tys. zł; wsparcie projektów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój – 1 073 000 tys. zł; projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój – 589 000 tys. zł; pomoc techniczna ministerstwa oraz koszty funkcjonowania – 212 000

tys. zł – wydatki te zostały przeznaczone głównie na koszty zarządzania i koordynacji programów, informację i promocję, badania ewaluacyjne oraz wsparcie beneficjentów.

Jeśli chodzi o wynagrodzenia w roku 2018 w części 34 zostały zrealizowane w kwocie 127 000 tys. zł, czyli 99,8% planowanych. Z tego w projektach finansowanych z programów Unii Europejskiej i EFTA 106 000 tys. zł. Koszty funkcjonowania poza programami wyniosły 21 000 tys. zł. Wynagrodzenia poniesione w projektach pomocy technicznej podlegają w 85% refundacji z budżetu EU i środków pomocowych państw EFTA. Wydatki poniesione na wynagrodzenia w 2018 roku były o 7% wyższe niż w roku 2017. Wynikało to m.in. z przeniesienia pracowników z likwidowanej instytucji pośredniczącej Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój z części 20 – Gospodarka do części 34 – Rozwój regionalny.

Jeśli chodzi o dotacje celowe, w ustawie budżetowej na rok 2018 zaplanowano środki w kwocie 600 tys. zł na dotacje celowe dla Polskiej Organizacji Turystycznej na koszty zamykania Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka z perspektywy 2007-2013. Wydatki te przeznaczone były głównie na zatrudnienie pracowników i kontrolę zrealizowanych projektów. W trakcie roku dotacje zostały zwiększone o kwoty: 91 600 tys. zł, uruchomione z rezerw celowych pozycji 73 z przeznaczeniem na pomoc dla kół gospodyń wiejskich – 90 000 tys. zł; pozycji 31 na realizację projektów w ramach planów współpracy rozwojowej w 2018 – wzrost konkurencyjności ukraińskich regionów oraz rozwój polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej i jeszcze jeden projekt – rozwój potencjału rozwojowego białoruskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, wsparcie partnerów białoruskich w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Wykonanie dotacji wyniosło 88 600 tys. zł, łącznie ze środkami, które nie wygasają z upływem roku budżetowego w wysokości 81 000 tys. zł. Plan wykonano na poziomie 96,8%.

Jeśli chodzi o punkt drugi dzisiejszego porządku, również środki europejskie na finansowanie programów zarządzanych i koordynowanych, dochody związane z realizacją programów w 2018 roku zaplanowano w budżecie państwa oraz w budżecie środków europejskich z tytułu refundacji wydatków poniesionych w programach na poziomie 45 642 000 tys. zł. Dochody zrealizowano w kwocie 46 291 000 tys. zł, czyli 101% planu. Dochody na 2018 rok zostały zaplanowane przez ministra właściwego do spraw budżetu w oparciu o szacunki ministra do spraw rozwoju regionalnego dotyczące spodziewanych refundacji wydatków poniesionych na finansowanie programów. W programach z perspektywy 2007-2013 refundacje z Komisji Europejskiej w 2018 roku wyniosły 5 713 000 tys. zł. Kwota otrzymanych refundacji do końca 2018 roku wzrosła do poziomu 254 614 000 tys. zł, a wraz z otrzymanymi zaliczkami środki otrzymane od komisji wyniosły łącznie 279 237 000 tys. zł, co stanowi niemal 100% alokacji programów na perspektywę 2007-2013.

W programach 2014-2020 do końca 2018 roku do Komisji Europejskiej certyfikowano wydatki kwalifikowalne w wysokości 97 444 000 tys. zł, w tym w zakresie wkładu Unii Europejskiej 82 838 000 tys. zł, co stanowiło 25,1% alokacji programów. W porównaniu do danych na koniec 17 roku poziom certyfikacji wzrósł o prawie 13%. Do końca 2018 roku wpłynęły zaliczki z Komisji Europejskiej dla krajowych i regionalnych programów perspektywy finansowej 2014-2020 w wysokości 4 637 tys. euro, a otrzymane refundacje wyniosły 16 560 000 tys. euro, co łącznie stanowi 27,6% alokacji tych programów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję, pani minister. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli – pana dyrektora Dariusza Zieleckiego.

Zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Panie przewodniczący, jeśli chodzi o ocenę wykonania budżetu w części 34, jest ona pozytywna. Wydatki poniesiono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. W rezultacie osiągnięto większość celów prowadzonej działalności zaplanowanej w budżecie zadaniowym wydatków. Jeśli chodzi o nieprawidłowości, można tu wskazać m.in. nierzetelne oszacowanie kwoty 81 000 tys. zł dla kół gospodyń wiejskich,

którą zgłoszono do wydatków niewygasających z końcem 2018 roku. Przy ustalaniu tej kwoty w szczególności nie uwzględniono bardzo krótkiego, przedświątecznego okresu na składanie przez koła wniosków. W efekcie wykorzystano niecałe 13% kwoty, o którą wnioskowano jako o wydatki niewygasające. Ponadto nierzetelnie skalkulowano kwotę ponad 51 000 tys. zł, wskazaną we wniosku o uruchomienie rezerwy celowej na sfinansowanie wynagrodzeń dla dwóch członków korpusu służby cywilnej. Założono pełne finansowanie tych wynagrodzeń od października, podczas gdy w tym miesiącu dopiero trwała rekrutacja na jeden z etatów, a na drugi rozpoczęto w listopadzie. Ponadto nierzetelnie udokumentowano zlecenie zadań oraz ich realizację w ramach czterech umów o łącznej wartości 31 tys. zł. Wykazano we wniosku o płatność złożoną do instytucji pośredniczącej wykonanie w 100% wskaźnika produktu, podczas gdy faktyczny produkt nie został uzyskany. To miała być publikacja przygotowanego opracowania, a był jedynie warunkowy odbiór opracowania i jeszcze w trakcie kontroli trwała jego korekta. Ponadto oszacowano wartość jednego zadania publicznego niezgodnie z ustawą – Prawo zamówień publicznych. Oszacowanie było przeprowadzone na rok przed publikacją ogłoszenia.

Te wszystkie nieprawidłowości zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny nie spowodowały jej obniżenia. Jeśli chodzi o sprawozdawczość, opiniujemy sporządzenie sprawozdań pozytywnie. Nieprawidłowość, która polegała na opóźnieniach w przekazywaniu do służb księgowych dokumentacji dotyczącej należności i spowodowała konieczność skorygowania sprawozdań zgodnie z naszymi kryteriami oceny nie miała wpływu na opinię.

Ponieważ dochody budżetowe i wydatki były już prezentowane i przedstawiłem nieprawidłowości, krótko opowiem o wydatkach budżetu państwa. Zrealizowano je w kwocie 1 868 000 tys. zł – to 88,1% planu po zmianach i 138% wydatków roku ubiegłego. Ten wzrost wynikał przede wszystkim z przyspieszenia wdrażania programów i przejęcia finansowania projektów z części 20. Jeśli chodzi o wydatkowanie środków europejskich, zrealizowano je w kwocie prawie 22 300 000 tys. zł, co stanowiło 93,9% planu i prawie dwukrotność roku ubiegłego. Wzrost ten wynikał, tak jak w pierwszym przypadku z przyspieszenia realizacji projektów w ramach programów operacyjnych.

Przechodząc do podjętych przez ministra działań zarządczych i koordynujących, oceniliśmy, że przyczyniły się one do wdrożenia perspektywy finansowej na lata 2014-2020, w tym nastąpiło przyspieszenie realizacji wskaźników określanych jako cele pośrednie na koniec 2018 roku. Jeśli chodzi o zamykanie starej perspektywy NSRO na lata 2007-2013, praktycznie jest ono zakończone. Na koniec 2018 roku wydatki certyfikowane do Komisji Europejskiej wyniosły prawie 100% alokacji. W odniesieniu do nowej umowy partnerstwa na lata 2014-2020, od początku realizacji programu do końca 2018 roku zawarto z beneficjentami ponad 46 tys. umów na dofinansowanie na kwotę 233 500 tys. zł. Stanowiło to 70,8% całej dostępnej alokacji. Wzrost w porównaniu do roku ubiegłego wyniósł 17,5%. Jeśli chodzi o kwotę certyfikowanych wydatków ze środków unijnych, która wykazana jest w dokumentach złożonych do Komisji Europejskiej, wyniosła ona 82 800 tys. zł, co stanowi 25,1% całej alokacji i o 12,6% więcej niż w 2017 roku.

Jeśli chodzi o przyjęty przez Radę Ministrów plan certyfikacji środków, skumulowana certyfikacja miała osiągnąć na koniec 2018 roku poziom prawie 99 000 tys. zł, a faktycznie udało się certyfikować 97 400 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu. W krajowych programach certyfikacja wyniosła 101,4%. Jedynie w POWER osiągnięto 93,3% planu, a w przypadku RPO plan zrealizowano w 93,6% i nie osiągnięto go w 10 regionalnych programach operacyjnych. Najgorzej było w kujawsko-pomorskim i podlaskim, a najlepiej w pomorskim, gdzie przekroczono o 15% plan założonej certyfikacji środków. Mówię o tym dlatego, iż w po zeszłorocznej kontroli NIK sformułowała wniosek o rzetelne opracowanie celów w planie certyfikacji, a także zapewnienie w przypadku krajowych programów operacyjnych pełnej realizacji tych celów, a w przypadku regionalnych programów skutecznej koordynacji działań odpowiedzialnych instytucji zarządzających. Sprawdzenie realizacji tego wniosku będzie możliwe dopiero w trakcie kontroli wykonania budżetu w 2019 roku, bo wniosek był sformułowany w połowie roku 2018. Obecna kontrola wykazała, że te cele certyfikacji zrealizowano w 2018 roku dużo lepiej, niż w 2017. Przypomnę, że w 2017 roku cele certyfikacji nie zostały osiągnięte w żadnym

regionalnym programie operacyjnym oraz w dwóch krajowych programach operacyjnych, a w regionalnych programach najniższy poziom certyfikacji wynosił 40% planu, a najwyższy tylko 77,6% planu.

Jeśli chodzi o powody niższego niż planowano poziomu kontraktacji i certyfikacji, wpływ na to miało znaczące wydłużenie procesu przyjmowania kryteriów wyboru projektów i opóźnienie w uruchamianiu poszczególnych interwencji, a także w niektórych przypadkach małe zainteresowanie konkursami. Ponadto są opóźnienia we wdrażaniu zintegrowanych inwestycji terytorialnych, projektów drogowych i kolejowych i wydłuża się czas pomiędzy zatwierdzeniem projektów i potwierdzeniem umów o dofinansowanie. Wynika to z opóźnień głównie ze strony beneficjentów w przedkładaniu niezbędnych dokumentów, a także niskiej jakości wniosków o płatność.

Jeśli chodzi o realizację celów finansowo-rzeczowych ustanowionych w ramach wykonania w programach operacyjnych nowej perspektywy kontrola wykazała, że na koniec 2018 roku nie zostały osiągnięte minimalne wartości wskaźników finansowych dla jednej osi krajowego programu operacyjnego oraz dla 22 osi priorytetowych w ośmiu województwach. Jak wyjaśniano w trakcie 2019 roku uda się poprawić te wyniki, ale nie uda się zrealizować wskaźników w 5 osiach – RPO kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, śląskiego, podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego. Środki z rezerwy wykonania będą przesunięte na inne osie w ramach tego samego programu operacyjnego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję, panie dyrektorze. Proszę o zabranie głosu pana posła koreferenta Ireneusza Zyskę.

Poseł Ireneusz Zyska (PO-KO):

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, wykonanie budżetu za rok 2018 w części 34 – Rozwój regionalny oraz w zakresie działań związanych z realizacją programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego jest prawidłowe i nie budzi zastrzeżeń. Najwyższa Izba Kontroli zgłosiła pewne uwagi, które przed chwilą pan dyrektor szczegółowo przedstawił, jednakże w całości opinia, zarówno w części – Rozwój regionalny oraz w zakresie programów koordynowanych i zarządzanych jest pozytywna. Na dobrą ocenę zasługuje realizacja dochodów jak również celowość i stopień realizacji planu wydatków budżetowych. W związku z powyższym, panie przewodniczący, rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie pozytywnej opinii w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Zamykam dyskusję.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części budżetowej 34 – Rozwój regionalny: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe oraz środki europejskie na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju. Sprzeciwu nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w tej części budżetu.

Przechodzimy do punktu 3, czyli części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem subwencji oświatowej – dochody i wydatki. Mam prośbę, abyśmy nie czytali tego, co mamy. Niech to będzie esencja, podsumowanie. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów Marek Wiewióra:

Szanowni państwo, Marek Wiewióra – dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego subwencja ogólna dla jst po wyłączeniu części oświatowej składa się z części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw, części równoważącej dla gmin i powiatów i części regionalnej dla województw. Ponadto na podstawie ustawy o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych innych ustaw, gminy otrzymują część rekompensującą subwencję ogólną, przeznaczoną na wyrów-

nywanie ubytków dochodów wynikających ze zwolnienia od podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W 2018 roku wydatki ujęte w części 82 – subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zostały wykonane w 100% w odniesieniu do planu po zmianach.

Subwencja ogólna dla gmin – część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin została zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2018 w wysokości 7 495 538 tys. zł. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin na 2018 rok była przekazywana w 12 miesięcznych ratach w terminie wynikającym z ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – do 15 dnia każdego miesiąca. Na rachunki 2108 gmin oraz 18 miast na prawach powiatu, z tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej została przekazana kwota 7 448 418 tys. zł. To 100% planu po zmianach. Wykonanie w 2018 roku części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin było wyższe o 8,7% od wykonania tej części subwencji ogólnej dla gmin w 2017 roku.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2018 rok została zaplanowana w ustawie budżetowej w wysokości 613 858 tys. zł – w kwocie stanowiącej sumę wpłat gmin, których dochód podatkowy na jednego mieszkańca był wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2018 rok została przekazana w 12 ratach miesięcznych, w terminie do 25 dnia każdego miesiąca – w terminach ustawowych – na rachunki 1465 gmin oraz 50 miast na prawach powiatu. Z wyżej wymienionego tytułu przekazano kwotę 448 814 tys. zł – 100% planu po zmianach.

W 2018 roku część rekompensująca w wysokości 2014 tys. zł została przekazana na rachunki 10 gmin oraz 3 miast na prawach powiatu w ustawowo określonym terminie.

Subwencja ogólna dla powiatów – kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji w ustawie budżetowej na rok 2018 wynosiła 2 080 888 tys. zł. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów przekazana została w terminie do 15 dnia każdego miesiąca. Ogólnie na rachunki 312 powiatów została przekazana kwota 2 080 887 tys. zł. Wykonanie w roku 2018 wydatków przeznaczonych na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla powiatów było wyższe o 9,8% od analogicznych wydatków na rok 2017.

Jeśli chodzi o część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów, została ona zaplanowana na rok 2018 w wysokości 1 272 148 tys. zł i stanowiła sumę wpłat powiatów, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca był większy niż 110% analogicznego wskaźnika obliczonego łącznie dla wszystkich powiatów w kraju. Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów została przekazana w 12 ratach miesięcznych w terminie do 25 dnia każdego miesiąca. Ogółem na rachunki 378 powiatów przekazano kwotę 1 272 148 tys. zł, co stanowiło 100% planu. Wykonanie w 2018 roku wydatków przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów było wyższe o 6,2% od analogicznych wydatków na 2017 rok.

Subwencja ogólna dla województw – kwota przeznaczona w ustawie budżetowej na rok 2018 na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla województw wynosiła 1 177 802 tys. zł. W 2018 roku z tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej na rachunki 14 województw przekazana została kwota 1 177 801 tys. zł – to 100% planu. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw na 2018 rok była wyższa o 5,8% w porównaniu do analogicznej kwoty na 2017 rok.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw została zaplanowana na 2018 rok w wysokości 373 353 tys. zł, co stanowiło kwotę zaplanowanych na 2018 rok wpłat do budżetu dokonywanych przez województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca był wyższy od 125% wskaźnika dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wszystkich województw. Środki części regionalnej subwencji ogólnej dla województw w wysokości 376 353 tys. zł – 100% planu – przekazano na rachunki 14 województw w 12 ratach miesięcznych w terminie do 25 dnia każdego miesiąca.

Przedstawiłem najważniejsze informacje. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela NIK.

Zastępca dyrektora departamentu NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, postaram się krótko przedstawić najważniejsze kwestie. Oceniliśmy, że minister rzetelnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami wyliczył należne części subwencji ogólnej oraz wysokość wpłat do budżetu państwa. W wyniku kontroli ponad 5% dochodów oraz ponad 17% wydatków ustalono, że zaplanowane dochody i wydatki zostały zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Należne jst kwoty, w tym środki z rezerw, zostały przekazane terminowo i w prawidłowych wysokościach.

Stwierdzone nieprawidłowości, podobnie jak w latach ubiegłych polegały na: nierzetelnie zaplanowanych wydatkach części rekompensujących subwencji ogólnej dla gmin, przyjmując kwotę siedmiokrotnie zawyżoną w stosunku do zapotrzebowania jst. Jednostki samorządu terytorialnego składają takie zapotrzebowanie przewidując wysokość ubytków dochodów w wyniku działania specjalnej strefy ekonomicznej. Zawyżono przy planowaniu wydatki w wysokości prawie 15 000 tys. zł – 88,2% kwoty zaplanowanej – zostały zablokowane. Ponadto w sprawozdaniu RB-27 wykazano 12 600 tys. zł należności płatnych w 2019 roku, niezgodnych z przepisami. To sprawozdanie o dochodach. NIK uznała też za nierzetelność brak prowadzenia ewidencji analitycznej, która dawałaby możliwość łatwego pozyskiwania danych o takich należnościach. Ustaliliśmy także, że księgi rachunkowe prowadzone były nieprawidłowo, m.in. w zakresie ewidencjonowania należności krótko i długoterminowych, a także praktyki zamykania ksiąg przed upływem ostatecznego terminu wykonawczego określonego w przepisach. Właśnie z uwagi na stwierdzone przez NIK nieprawidłowości uprzednio zamknięte księgi trzeba było w ekstraordynaryjnym trybie otwierać, przy udziale specjalistów-informatyków, aby wprowadzić korekty, które wynikały z ustaleń kontroli NIK. Biorąc to pod uwagę, NIK oceniła, że przyjęty system kontroli zarządczej nie zapewniał w sposób racjonalny prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań budżetowych oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych. Te stwierdzone błędy w sprawozdaniach skutkowały obniżeniem zarówno opinii o sprawozdawczości, jak i ogólnej oceny wykonania budżetu państwa w części 82.

Jeśli chodzi o dochody budżetowe to podkreślę, że minister finansów podejmował przewidziane prawem i skuteczne działania w celu uzyskania należności. Na koniec roku należności wynosiły ponad 124 000 tys. zł, w tym zaległości 14 600 tys. zł. Zaległości zmniejszyły się prawie o 18%. To zmniejszenie wynikało przede wszystkim z wyegzekwowania części przypisanych należności z tytułu nienależnie pobranej części oświatowej za lata ubiegłe. Jeśli chodzi o wydatki w tej części, należne jednostkom samorządowym, raty poszczególnych części subwencji były przekazywane terminowo i we właściwych kwotach. Rezerwy utworzone na uzupełnienie subwencji ogólnej zostały prawidłowo rozdysponowane. Na koniec roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Jeszcze raz podkreślę, że ta obniżona ocena ogólna wykonania budżetu, choć widać, że minister działa prawidłowo jeśli chodzi o pozyskiwanie dochodów i wydatki z budżetu państwa, jest skutkiem obniżenia naszej oceny o sprawozdawczości. Dotyczy to jednego sprawozdania RB-27. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. W tym punkcie ja przedstawiam rekomendację. Pozytywnie oceniam przedstawione sprawozdanie i rekomenduję przyjęcie pozytywnej opinii dla Komisji Finansów Publicznych. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę.

Stwierdzam przyjęcie opinii.

Punkt 3 mamy przyjęty, punkt 4 już mamy zrobiony.

Punkt 5, część 85 – Budżety wojewodów, dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę oraz dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Proszę o zabranie głosu przedstawicieli Ministerstwa Finansów.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w MF Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska – zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dział 400 – Wytwarzanie

i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę. W tym dziale dochody i wydatki nie były planowane. Dochody zrealizowano w wysokości 2 tys. zł. Wydatki zwiększone zostały o kwotę 215 tys. zł dla województwa małopolskiego, z przeznaczeniem na realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w ustawie budżetowej na 2018 rok w budżetach wojewodów zostały zaplanowane dochody w kwocie 5517 tys. zł. Wykonane zostały w wysokości 7038 tys. zł – 127,6% planu po zmianach. Wydatki w dziale 900 zostały określone ogółem w wysokości 164 242 tys. zł, z tego wydatki bieżące 160 598 tys. zł, majątkowe 3643 tys. zł, a na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej 1 tys. zł. Wydatki w tym dziale zostały zrealizowane w wysokości 218 607 tys. zł – 98,1%. Zostały przeznaczone na gospodarkę odpadami, ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, zmniejszenie hałasu i wibracji, działalność inspekcji ochrony środowiska, usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz pozostałą działalność. W dziale 900 zostały zaplanowane dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami za 2018 rok w wysokości 3508 tys. zł na realizację zadań bieżących. Określone w planie po zmianach dotacje celowe na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej zostały zrealizowane w wysokości 2747 tys. zł – 92,6% planu po zmianach. Wynagrodzenia w tym dziale zaplanowano w łącznej wysokości 107 128 tys. zł. W 2018 roku wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 107 124 tys. zł – w 100% planu po zmianach. Z tego na wynagrodzenia osobowe została przeznaczona kwota 100 009 tys. zł, a na dodatkowe wynagrodzenia roczne kwota 7115 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Zastępca dyrektora departamentu NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący chciałbym zaznaczyć, że prowadzimy kontrolę budżetów wojewodów w układzie części budżetowych. Należało w tej sytuacji, jeśli chcemy przenieść wyniki kontroli na konkretne działy, zrobić kwerendę ustaleń kontroli we wszystkich częściach budżetowych. Z takiego ustalenia wynika, że nie wystąpiły istotne nieprawidłowości przy realizacji dochodów i wydatków w tych działach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Pan poseł koreferent Marek Kwitek.

Poseł Marek Kwitek (PiS):

Dziękuję bardzo. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeśli chodzi o wykonanie budżetu państwa w 2018 roku w części 85 – Budżety wojewodów, dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę w zasadzie mam opinię pozytywną bez uwag.

Jeśli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, plan został wykonany w 127,6%. Na uwagę zasługuje podkreślenie wykonania dochodów przez województwa: dolnośląskie – 526%, lubuskie – 342%, świętokrzyskie – 233%, kujawsko-pomorskie – 223%. Wyraźnie widać to wykonanie.

Jeśli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, wykonanie planu po zmianach wyniosło 98%, a w wydatkach majątkowych 90,5%. Niepokoić może – proszę o odpowiedź – skala wydatków na gospodarkę odpadami. To kwota 55 tys. zł i wykonanie w 54,5% planu po zmianach. Podobnie sprawa się ma w przypadku mniejszego wykonania planu ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu – mamy 70,7% planu po zmianach. Ewentualnie jest jeszcze zmniejszenie hałasu i wibracji – 80,2% planu. Jakie są powody, że to tak odstaje od założeń? Jeśli porównamy te wydatki do roku 2017, dane są całkiem inne.

Jeśli chodzi część 85 – Budżety wojewodów, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami za 2018 rok,

wykonanie jest na poziomie 92,6% planu po zmianach. W sumie większych uwag tu nie ma. Ewentualnie proszę się odnieść do tego, dlaczego to tylko 92,6%.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: zatrudnienie i wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych wykonane zostało w 100%. Mam pytanie co do wynagrodzenia osobowego pracowników w Inspekcji Ochrony Środowiska. Dla przykładu, skoro przeciętne wynagrodzenie jest podobne i wynosi 4154 zł, na Mazowszu mamy 11 353 zł, a Wielkopolska 10 405 zł, natomiast Świętokrzyskie 3253 zł. Czym to jest spowodowane?

Generalnie w zakresie przedstawionej materii opinia jest pozytywna taką opinię rekomenduję Komisji Finansów Publicznych.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Milewska:

Jeśli chodzi o wynagrodzenia w inspekcjach, należy zauważyć, że każde województwo kształtuje poziom wynagrodzeń dla poszczególnych inspekcji w sposób autonomiczny. Nie ma odgórnie zaleconych poziomów kształtowania tych wynagrodzeń. Będą się one różniły w zależności od tego jaki nacisk i priorytety przyjmuje dysponent na dany rok budżetowy. Pewne działania mają charakter historyczny i rozbieżności między poszczególnymi województwami mają charakter historyczny. Na przestrzeni lat nie było sytuacji, w której te przeciętne wynagrodzenia byłyby kształtowane w taki sam sposób w poszczególnych województwach. Jeśli chodzi o niepełne wykonanie planu w gospodarce odpadami, czy w ochronie powietrza atmosferycznego, zmniejszeniu hałasu i wibracji, to zadania z zakresu administracji rządowej będące konsekwencją zapotrzebowania na środki. Niektóre województwa wykonują wręcz zerowy plan – nie planują i nie wydatkują środków na te cele. Nie wszystkie województwa mają zapotrzebowanie na te środki. Wykonanie jest konsekwencją zapotrzebowania jst na te środki.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę.

Przechodzimy do punktu 6 części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Aneta Cieloch – dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w ustawie budżetowej na rok 2018 dochody Samorządowych Kolegiów Odwoławczych nie były planowane. W trakcie roku budżetowego jednostki te uzyskały dochody w kwocie 474 tys. zł, które pochodziły głównie z nadpłaconych wpisów od skarg kasacyjnych oraz z kosztów postępowania sądowego. Wydatki na funkcjonowanie 49 SKO w ustawie budżetowej na rok 2018 zostały zaplanowane w wysokości 123 629 tys. zł, z tego wydatki bieżące w kwocie 121 496 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 2133 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu wydatki te zostały zwiększone do kwoty 131 468 tys. zł. Zwiększenie to było wynikiem przeniesienia środków z rezerw celowych na sfinansowanie kosztów postępowania oraz wpisów o sporządzenie skarg kasacyjnych w kwocie 5128 tys. zł. Środki te pochodziły z rezerwy na zobowiązania Skarbu Państwa i na sfinansowanie wydatków bieżących w kwocie 1550 tys. zł, z przeznaczeniem na wynagrodzenia bezosobowe pracowników kolegiów, w tym głównie pozaetatowych członków kolegiów oraz dofinansowanie zwiększonych kosztów realizacji zadań, zakup usług pocztowych, zakup sprzętu komputerowego i akcesoriów komputerowych. Środki te pochodziły z rezerwy 42 omawianej wcześniej. Ponadto zwiększone zostały środki na wypłaty odpraw emerytalnych, odprawy rentowej oraz nagród jubileuszowych w kwocie 1162 tys. zł.

Łącznie wydatki zostały zrealizowane w wysokości 131 101 tys. zł. Wydatki bieżące w kwocie 129 889 tys. zł zostały przeznaczone głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla etatowych członków kolegiów i pracowników biur oraz wynagrodzenia bezosobowe, w ramach których finansowane są przede wszystkim wynagrodzenia dla

pozaetatowych członków kolegiów, jak również na sfinansowanie kosztów działalności 49 jednostek. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 1212 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na zakupy inwestycyjne związane z wymianą samochodów służbowych oraz zakup sprzętu informatycznego i biurowego, w tym m.in. zestawów komputerowych, laptopów, oprogramowania, serwerów, a także urządzeń wielofunkcyjnych, niszczarek, klimatyzatorów oraz sprzętu audiowizualnego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Poproszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Zastępca dyrektora departamentu NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, przeprowadziliśmy kontrolę w siedmiu z czterdziestu dziewięciu SKO. To były SKO, które nie były objęte kontrolą wykonania budżetu państwa w 2017 roku. Przy opracowaniu informacji, którą przedłożyliśmy Wysokiej Izbie wykorzystano także zbiorcze dane dotyczące dochodów, wydatków, zatrudnienia i wynagrodzeń wszystkich 49 SKO uzyskane w trakcie wykonania kontroli budżetu państwa prowadzonej w Ministerstwie Finansów. Pozytywnie oceniliśmy wykonanie budżetu państwa w sześciu z siedmiu objętych kontrolą częściach budżetowych, których dysponentami są prezesi SKO w: Białymstoku, Katowicach, Krośnie, Olsztynie, Piotrkowie Trybunalskim i Toruniu. W wyniku kontroli od 8% do 15% wydatków stwierdziliśmy, że zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi i nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Obniżoną ocenę opisową zastosowano w odniesieniu do wykonania budżetu państwa przez SKO w Nowym Sączu. W tym SKO na skutek nierzetelnego postępowania kolegium – chodziło o bezczynność, naruszenia procedur, zwłokę i braki w postępowaniach dowodowych, w 2018 roku wydatkowano ze środków publicznych 41 tys. zł na zapłaty grzywien oraz zwroty kosztów postępowań sądowych. Jeśli chodzi o sprawozdawczość budżetową, zaopiniowaliśmy ją pozytywnie we wszystkich SKO. Były pewne uchybienia w Olsztynie, Białymstoku i Nowym Sączu, ale te błędy, zgodnie z naszymi kryteriami, nie obniżyły pozytywnych opinii.

Jeśli chodzi o dochody budżetowe na koniec 2018 roku wystąpiły zaległości w wysokości 41,3 tys. zł. Takie zaległości wystąpiły tylko w SKO w Katowicach na kwotę 600 zł. Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa, były zrealizowane prawie w 100% planu po zmianach. Zobowiązania wymagalne na koniec roku wystąpiły w 9 SKO i wyniosły łącznie 85,4 tys. zł. Spośród 7 kontrolowanych przez nas SKO tylko w Olsztynie i Piotrkowie Trybunalskim wystąpiły zobowiązania wymagalne. W przypadku Olsztyna było to 900 zł, zasądzone do zwrotu wyrokiem NSA. Ten zwrot nastąpił w styczniu 2019 roku. W SKO w Piotrkowie Trybunalskim kilkuset złotowe zobowiązanie nie zostało zapłacone, gdyż SKO nie dysponowało numerem rachunku bankowego wierzyciela. To chyba wszystko. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu pana posła koreferenta Marka Kwitka.

Poseł Marek Kwitek (PiS):

Jeśli chodzi o sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za rok 2018, część 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze, proszę o opinię pozytywną. Przed chwilą to wyraził pan dyrektor NIK, która też pozytywnie oceniła wykonanie budżetu. Zwrócę uwagę na fakt, że w strukturze wydatków SKO w 2018 roku 74% stanowią wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Jeśli chodzi o liczbę etatów, w planie po zmianach w 2018 roku miało być ich 1060, a było ich 963, czyli wykonano to w 91%. Zostały zrealizowane podwyżki. Przeciętne wynagrodzenie osobowe, plus dodatkowe wynagrodzenie roczne wzrosło o 648 zł, średnio. Dla etatowych członków jest to kwota 450 zł –5,2%. Jeśli chodzi o pracowników biura to 625 zł – 16,7%. Nieobsadzenie w pełnej ilości planowanych etatów przyniosło wzrost wynagrodzeń dla pozostałych pracowników? Czy tak to należy rozumieć?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Zwiększenie wynagrodzeń było wynikiem jednorazowych wydatków. To były głównie odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe w poszczególnych SKO. To najczęściej zwiększenie z rezerwy 21 – SKO otrzymują środki na odprawę emerytalną. Stąd wynika zwiększenie wynagrodzeń. Nieobsadzone etaty powodują, że środki są do dyspozycji kierownika jednostki. Najczęściej nie jest to zaangażowanie środków na stałe, tylko jednoroczne.

Poseł Marek Kwitek (PiS):

Rozumiem, ale z tabeli wynikają konkretne fakty – nastąpił wzrost wynagrodzeń.

Dyrektor departamentu MF Aneta Cieloch:

Tak, ale związany jest z jednorazowymi wydatkami – odprawami emerytalnymi i nagrodami jubileuszowymi. To środki z rezerwy celowej, ze zwiększenia na etapie planowania budżetowego i niewykorzystania etatów, o których wspomniał pan poseł?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy to wszystko?

Poseł Marek Kwitek (PiS):

Oczywiście rekomenduję pozytywną opinię dla Komisji Finansów Publicznych.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Pozostaje nam przyjąć opinię dla Komisji Finansów Publicznych o rozpatrzonych częściach budżetowych. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną nad całością. Sprzeciwu nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Do przedstawienia opinii na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych proponuję upoważnić pana wiceprzewodniczącego Marka Kwitka. Czy pan poseł się zgadza?

Poseł Marek Kwitek (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Czy są inne propozycje? Nie ma. Stwierdzam, że wybraliśmy przedstawiciela Komisji.

Dziękuję wszystkim za przybycie. Zamykam posiedzenie Komisji.